

**Анотація навчальної дисципліни
СПЕЦКУРС «ЕКСТРЕНА ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА»**

3 семестр

Кількість кредитів ЄКТС – 3

I. Основна мета засвоєння курсу: орієнтація майбутніх фахівців на спробу об'єднання теоретичних знань з відпрацюванням практичних навичок у роботі з людьми, що постраждали від наслідків впливу надзвичайних (екстремальних ситуацій) техногенного, природного та біолого-соціального походження

II. Місце навчальної дисципліни в програмі підготовки фахівців спеціальності «практична психологія».
Дисципліна «Екстрена психологічна допомога» дає можливість студентам набути додаткових фахових компетенцій з професійно-орієнтованого циклу підготовки.

III. Завдання дисципліни – є формування знань і умінь щодо організації та здійснення екстреної психологічної допомоги у надзвичайних та кризових ситуаціях

IV. Основні знання та уміння, яких набуває студент після опанування даного дисципліни

Основні знання про:

- головні категорії та поняття дисципліни: “екстремальна ситуація”, “перша психологічна допомога постраждалим”, “фактори викликані екстремальною ситуацією”, “техніки екстреної психологічної допомоги” та ін.;
- структуру та організацію проведення психологічних заходів за умов надзвичайних (екстремальних) ситуацій;

Основні уміння:

- проводити індивідуально-психологічний аналіз власного стану психосоматичного здоров'я та близьких оточуючих людей після пережитих складних/екстремальних життєвих ситуацій;
- коректно використовувати психодіагностичні та психотерапевтичні методики для осіб, котрі пережили ситуаційно детерміновану екстремальну ситуацію.

V. Короткий зміст дисципліни

Тема 1. Предмет, завдання та система принципів екстреної психологічної допомоги

Визначення поняття «психологічна проблема». Зміст діяльності кризового психолога. Основні принципи надання екстреної психологічної допомоги.

Тема 2. Основні поняття, що використовуються в межах кризової психології Криза й критична ситуація. Кризова подія. Психічна травма. Психологічний зміст переживання.

Тема 3. Засоби корекції кризових станів особистості.

Класифікація видів психологічної допомоги. Сучасні напрями й організація психологічної допомоги при кризових станах особистості. Сутність психологічної допомоги постраждалим.

Тема 4. Особливості надання психологічної допомоги людині, яка перебуває у передсуїцидальному стані.

Загальнотеоретичні передумови аналізу проблеми суїцидальної поведінки в контексті основних наук про людину. Фактори суїцидальної небезпеки. Індикатори суїцидального ризику. Допомога потенційному суїциденту.

Тема 5. Екстрена психологічна допомога постраждалим в умовах надзвичайної ситуації.

Особливості підготовки психолога до виїзду в зону надзвичайної ситуації. Загальні правила надання екстреної психологічної допомоги в умовах військового конфлікту. Особливості роботи психолога в зоні надзвичайної ситуації.

Тема 6. Надання психологічної допомоги дітям, що пережили травматичну ситуацію.

Особливості переживання надзвичайних ситуацій дітьми. Реакція дитини на втрату. Вимоги до фахівців, що проводять екстрену психологічну допомогу дітям, які пережили трагедію. Принципи й методи психокорекційної роботи з дітьми.

Тема 7. Збереження психічного здоров'я кризових психологів.

Психофізичні, поведінкові та соціально-психологічні симптоми професійного вигорання. Синдром емоційного вигорання. Засоби профілактики.

VI. Назва кафедри та викладацький склад, який забезпечуватиме викладання курсу

Кафедра практичної психології, доцент І.В.Томаржевська.

VII. Обсяги навчального навантаження та терміни викладання курсу

На вивчення дисципліни відводиться 90 годин (3 кредити ЄКТС), з яких лекційних - 16 годин, практичних занять – 8 годин, семінарських занять – 6 годин, самостійної роботи студентів - 60 годин.

Дисципліна викладається у 3 семестрі.

VIII. Основні інформаційні джерела до вивчення дисципліни:

1. Бадхен А.А.(ред) Методическое пособие по работе с посттравматическим стрессовым расстройством. Михайлова Т.И., Певзнер М.М.(сост). СПб, ин-т ГАРМОНИЯ, 2001.

2. Владиславова Н. Особенности краткосрочной интенсивной психотерапии и подготовки психологических кадров для работы в экстремальных ситуациях // Доклады X итоговой конференции Европейской ассоциации психотерапии европейского конгресса по психотерапии. Москва, 1-4 июля 2001.
3. Кризова психологія: Навчальний посібник /За заг. ред. проф. О.В. Тімченка. – Х.: НУЦЗУ, 2010. - 401 с.
4. Крюкова М.А., Никитина Т.И., Сергеева Ю.С. Экстренная психологическая помощь: Практическое пособие. М.,Попурри,1999.
5. Малкина-Пых И.Г. Экстремальные ситуации.- М.: Изд-во Эксмо, 2005.
6. Малкина-Пых И.Г. Психология поведения жертвы. – М.: Изд-во Эксмо, 2006.
7. Назаретян А.П. Психология стихийного массового поведения. М.,ПЕР СЭ,2001.
8. Психологічна допомога постраждалим внаслідок кризових травматичних подій// методичний посібник / З. Г. Кісарчук, Я. М. Омельченко, Г. П. Лазос, Л. І. Литвиненко... Царенко Л. Г.; за ред. З. Г. Кісарчук. – К. : ТОВ “Видавницт- во “Логос”. – 207 с.
9. Психология экстремальных ситуаций: Хрестоматия/Сост. А.Е.Тарас, К.В.Сельченко.- М.: АСТ, Мн.: Харвест,2002.
10. Ромек В.Г., Конторович В.А., Крукович Е.И. Психологическая помощь в кризисных ситуациях. СПб., Речь,2004.

- IX. Метод навчання:** Лекції, практичні та лабораторні заняття із застосуванням інформаційних технологій: тренування по FACS, робота з піктограмами тощо. Консультації (згідно розкладу).
- X. Система оцінювання**
Поточний контроль: оцінювання виконання практичних завдань, модульних тестових завдань, виконання творчих індивідуальних завдань.
Підсумковий контроль: екзамен у 3 семестрі
- XI. Реєстрація на навчальну дисципліну** в деканаті